

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 grudnia 2021 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Małgorzata Jarząbek

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 29 grudnia 2021 r.

w Warszawie

sprawy U. Ś.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania U. Ś.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 7 lipca 2020 r. znak (...)

1. oddala odwołanie,
2. przyznaje adw. A. T. od Skarbu Państwa- kasa Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie wynagrodzenie w kwocie 90 (dziewięćdziesiąt) zł, powiększone o podatek VAT, za udzielenie ubezpieczonej nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu.

UZASADNIENIE

U. Ś. w dniu 6 sierpnia 2020 r. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z 7 lipca 2020 r. znak: (...) dotyczącej odmowy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Zdaniem odwołującej, ze względu na zaburzenia koncentracji, pamięci i snu oraz ataki padaczkowe nie jest ona w stanie normalnie funkcjonować, a tym bardziej wykonywać jakichkolwiek obowiązków służbowych w miejscu pracy. Pełnomocnik odwołującej sprecyzował, że wnosi o zmianę skarżonej decyzji i przyznanie ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy oraz o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu wg norm przepisanych (k.3-5 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 31 sierpnia 2020 r. **organ rentowy** wniósł o jego oddalenie i zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. W uzasadnieniu stanowiska ZUS wskazał, że odwołująca pobierała świadczenie rehabilitacyjne do 11 marca 2020 r. i przywołał treść art. 57 i 58 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wskazując, że decyzję z 7 lipca 2020 r. oparto o treść orzeczenia Komisji Lekarskiej ZUS z 2 lipca 2020 r., wobec czego odwołanie jest niezasadne i powinno zostać oddalone (k.7 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona U. Ś. ma 49 lat, wykształcenie wyższe – ukończyła studia licencjackie na kierunku zarządzanie. Ubezpieczona w latach 1999-2019 pracowała jako specjalista ds. windykacji, asystentka prezesa i asystentka zarządu (świadczenia pracy k.20-27 a.r.).

Odwołująca była niezdolna do pracy w okresie od 17 września 2018 r. do 11 marca 2020r. – w tym okresie przebywała na zwolnieniu lekarskim, a następnie korzystała z zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego (bezsporne).

U. Ś. w dniu 4 marca 2020 r. złożyła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wnioski o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy. Ubezpieczona została skierowana na badanie przez lekarza orzecznika ZUS, który w orzeczeniu z 17 kwietnia 2020r. orzekł, że odwołująca się nie jest niezdolna do pracy (wniosek k.1-3 a.r.).

Z uwagi na wniesienie przez ubezpieczoną sprzeciwu od powyższego orzeczenia, stan zdrowia odwołującej zbadała komisja lekarska ZUS i w orzeczeniu z dnia 2 lipca 2020 r. nie uznała ubezpieczonej za niezdolną do pracy. W uzasadnieniu wskazano, że odwołująca jest pod opieką (...) z powodu rozpoznania epizodu depresyjnego łagodnego, jest leczona farmakologicznie, a ponadto jest leczona z powodu padaczki samoistnej. Ubezpieczona w trakcie badania zgłaszała, że napady padaczkowe od czasu włączenia leków nie występują. Zdarzają się jednak zaburzenia snu – problemy z zasypianiem, wybudzanie, a także trudności z koncentracją, pamięcią i przyswajaniem nowych informacji. Komisja lekarska ZUS wskazała, że u U. Ś. występują schorzenia układu nerwowego i afery psychicznej, obecnie z niewielkim nasileniem objawów, niepowodującym ograniczenia sprawności w stopniu uzasadniającym orzeczenie niezdolności do pracy (orzeczenie KL ZUS k.10 a.l.r.).

W oparciu o orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z 2 lipca 2020 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. 7 lipca 2020 r. wydał **skarżoną decyzję** znak: (...), w której odmówił U. Ś. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (decyzja z 7.07.2020r. k.33 a.r.).

W toku postępowania Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych psychiatry i neurologa celem ustalenia, czy odwołująca się jest zdolna czy też całkowicie lub częściowo niezdolna do pracy, ze szczególnym wskazaniem daty powstania tej niezdolności, czy jest to niezdolność trwała czy okresowa, jeżeli okresowa to na jaki okres, a jeżeli nastąpiła zmiana stanu zdrowia ubezpieczonej (poprawa lub pogorszenie) to na czym ona polegała (postanowienia z 17.11.2020 r. k.16 a.s.)

W opinii z 16 stycznia 2021 r., wydanej na podstawie akt sprawy i dokumentacji medycznej, biegły sądowy psychiatra S. K. przytoczył, że U. Ś. posiada wykształcenie wyższe, a przed utratą pracy w 2019 r. była zatrudniona w firmie (...) Sp. z o.o. na stanowisku asystentki zarządu. U odwołującej występują objawy depresyjne – przebyła zespół depresyjny o umiarkowanym nasileniu, a ponadto cierpi na zaburzenia snu i koncentracji, ma trudności w przyswajaniu nowych informacji. W opinii biegłego, ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy z przyczyn psychiatrycznych (opinia biegłego S. K. k.39-41 a.s.).

Biegła sądowa z zakresu neurologii – dr med. T. P. wskazała, że rozpoznanie padaczki u odwołującej nie budzi zastrzeżeń – pierwsze napady drgawkowe miały miejsce w 2018 r. i stały się przyczyną hospitalizacji, lecz po włączeniu leczenia farmakologicznego obecnie nie występują. Ubezpieczona pozostaje pod opieką neurologa, a aktualne badania diagnostyczne nie wykazują istotnej patologii w badaniach neuroobrazowych. Zdaniem biegłej dysfunkcje organizmu odwołującej mają charakter przewlekły, ale stabilny – w badaniu przedmiotowym biegła nie stwierdziła zmian ogniskowych. W ocenie biegłej sądowej aktualne zaawansowanie schorzeń narusza sprawność organizmu U. Ś. w stopniu dającym podstawy do orzeczenia zdolności do pracy wg kwalifikacji z zastrzeżeniami stosowanymi w padaczce (opinia biegłej T. P. k.120-122 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach postępowania, aktach rentowych i aktach lekarskich organu rentowego. Dokumenty te zawierały podstawowe informacje, pozwalające ustalić bazowe okoliczności składające się na stan faktyczny sprawy. Dokumenty przedłożone w sprawie nie były kwestionowane przez strony, wobec czego Sąd uznał je za wiarygodne i załączył

do materiału dowodowego. Mając na względzie charakter sprawy oraz brak zastrzeżeń do ich treści Sąd uwzględnił je w całości jako wiarygodne.

Ponadto, jak wskazano powyżej, ustalając stan faktyczny w zakresie stanu zdrowia odwołującego Sąd oparł się na opinii biegłych sądowych z zakresu psychiatrii i neurologii. Opinie te zostały sporządzone w sposób rzetelny i fachowy, na podstawie udostępnionej w sprawie dokumentacji, a opinia neurologa – również na podstawie osobistego badania lekarskiego. Sposób przedstawienia przez biegłych stanu zdrowia odwołującej był zrozumiały i wyczerpujący. Wnioski przedstawione w opiniach co do stanu zdrowia ubezpieczonej były dostatecznie uzasadnione i nie budziły zastrzeżeń Sądu, wobec czego Sąd w całości podzielił przedstawione w nich poglądy biegłych. Tym samym, w ocenie Sądu powyższe opinie były pełnowartościowym materiałem dowodowym i stanowiły podstawę dokonanych przez Sąd ustaleń faktycznych. W toku postępowania ubezpieczona ani jej pełnomocnik nie zgłaszali uwag do ww. opinii biegłych, jednak w pismach procesowych z 5 lutego 2021 r. i 16 września 2021 r. wnosili o dopuszczenie dowodu ze wspólnej opinii obu specjalistów – neurologa i psychiatry w zakresie ustalenia/potwierdzenia faktu niezdolności odwołującej do pracy. W ocenie Sądu powyższy dowód byłby niemożliwy do przeprowadzenia, co skutkowało pominięciem wniosku dowodowego na podstawie art. 235² § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Na wstępie należy zważyć, że zgodnie z art. 15zsz² ustawy z dnia 2 marca 2020 r.

o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 poz. 1842) jeżeli w sprawie rozpoznawanej według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego postępowanie dowodowe zostało przeprowadzone w całości, sąd może zamknąć rozprawę i wydać orzeczenie na posiedzeniu niejawnym po uprzednim odebraniu od stron lub uczestników postępowania stanowisk na piśmie. W niniejszym postępowaniu, wobec przeprowadzenia postępowania dowodowego, należało wydać wyrok na posiedzeniu niejawnym, czemu strony się sprzeciwiały.

Odwołanie U. Ś. było niezasadne.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył ustalenia, czy U. Ś. spełnia warunki do uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W myśl art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1270 ze zm. – dalej jako ustawa emerytalna) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieconemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach składkowych wymienionych w ustawie albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Dodatkowo, zgodnie z art. 58 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej, warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej:

- 1) 1 rok - jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat;
- 2) 2 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat;
- 3) 3 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 22 do 25 lat;
- 4) 4 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat;

5) 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

Okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej.

Na podstawie skarżonej decyzji z 7 lipca 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił przyznania ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, wskazując, że nie spełnia przesłanki z art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej, gdyż Komisja Lekarska ZUS w orzeczeniu z 2 lipca 2020 r. nie stwierdziła u niej niezdolności do pracy. W związku z wniesionym odwołaniem Sąd Okręgowy dokonał weryfikacji skarżonej decyzji w powyższym zakresie.

Z uwagi na charakter świadczenia w postaci renty z tytułu niezdolności do pracy oraz przesłanek jakie należy spełnić aby uzyskać do niego prawo, za kluczowe należało uznać rozstrzygnięcie, czy stan zdrowia odwołującej uzasadnia uznanie jej za osobę niezdolną do pracy czy też nie. Dokonanie oceny niezdolności do pracy osób ubezpieczonych następuje przy uwzględnieniu regulacji art. 12 ustawy emerytalnej, zgodnie z treścią którego niezdolność do pracy jest kategorią ubezpieczenia społecznego łączącą się z całkowitą lub częściową utratą zdolności do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu bez rokowania jej odzyskania po przekwalifikowaniu. Przepis art. 12 ust. 2 i 3 ustawy emerytalnej rozróżnia dwa stopnie niezdolności do pracy – całkowitą i częściową. W myśl ww. przepisów osobą częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Z kolei całkowita niezdolność do pracy polega na utracie zdolności do wykonywania jakiegokolwiek pracy. Przy ocenie stopnia i trwałości tej niezdolności oraz rokowania co do jej odzyskania, zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy emerytalnej, uwzględnia się zarówno stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, jak i możliwość wykonywania pracy dotychczasowej lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne ubezpieczonego.

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych dotyczących prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, do dokonywania ustaleń w zakresie oceny stopnia zaawansowania chorób oraz ich wpływu na stan czynnościowy organizmu, uprawnione są osoby posiadające fachową wiedzę medyczną, a zatem okoliczności tych można dowodzić tylko przez dowód z opinii biegłych sądowych, zgodnie z treścią art. 278 k.p.c. Opinia biegłego ma na celu ułatwienie sądowi należytej oceny zebranego materiału dowodowego wtedy, gdy potrzebne są do tego wiadomości specjalne. Dlatego też opinie sądowo – lekarskie sporządzone w sprawie przez lekarzy specjalistów, mają zasadniczy walor dowodowy dla oceny schorzeń ubezpieczonego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 11.02.2016r., III AUa 1609/15).

Kierując się powyższym, mając na względzie charakter schorzeń, na których istnienie ubezpieczona powoływała się w treści odwołania, Sąd Okręgowy przeprowadził postępowanie dowodowe w oparciu o opinie biegłych sądowych z zakresu psychiatrii i neurologii oraz dokonaną przez nich analizę dokumentacji medycznej celem ustalenia, czy stan zdrowia ubezpieczonej uzasadnia uznanie jej za osobę niezdolną do pracy. Wynikiem tak przeprowadzonego postępowania była odpowiedź negatywna. Z opinii biegłych sądowych wynika, że u odwołującej wystąpił umiarkowany epizod depresyjny, obecnie leczony farmakologicznie w poradni zdrowia psychicznego oraz padaczka samoistna, skutecznie leczona jednym lekiem. W ocenie biegłych żadne z tych schorzeń nie wywołuje u ubezpieczonej naruszenia sprawności organizmu w stopniu uzasadniającym uznanie jej za osobę choćby częściowo niezdolną do pracy. Mając na względzie kompleksowy i rzetelny charakter sporządzonych opinii biegłych S. K. i T. P., Sąd podzielił ich wnioski orzecznicze w całości. Opinie biegłych zostały wydane na

podstawie właściwych przesłanek (dokumentacji medycznej i dodatkowo opinia neurologa – badania lekarskiego), były zrozumiałe, logiczne i dostatecznie uzasadnione.

W świetle przeprowadzonego postępowania dowodowego Sąd Okręgowy stwierdził, że stan zdrowia U. Ś. nie uzasadnia uznania jej za osobę niezdolną do pracy po zakończeniu okresu pobierania świadczenia rehabilitacyjnego. Opinie biegłych co do oceny stanu zdrowia odwołującej w zakresie zdiagnozowanych u niej schorzeń, stopnia ich zaawansowania oraz ich wpływu na możliwość wykonywania pracy były jednoznaczne i nie budziły wątpliwości Sądu.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy nie miał podstaw do uwzględnienia odwołania i zmiany zaskarżonej decyzji organu rentowego. Z tych też względów Sąd Okręgowy orzekł o oddaleniu odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. zgodnie z sentencją wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 108 § 1 k.p.c., przyznając r.pr. A. T. wynagrodzenie za reprezentowanie odwołującej. Wysokość wynagrodzenia ustalono w oparciu o § 15 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2019 r. poz. 68).